

Master of Yogic Science & A.T. Examination

History of Yoga and Philosophy - Paper-I

Time : 2-00 Hours]

May-2022

[Max. Marks : 50

(A) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :

- ૧ યોગનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી યોગની પરિભાષાઓ વર્ણવો. ૧૪
- ૨ યોગના ઇતિહાસનું વર્ણન કરી સાંખ્યદર્શનમાં યોગનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૩ યોગના ઉદ્ભવ અને વિકાસનું વર્ણન કરી શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં યોગનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૪ ગુરુ ગોરખનાથ અને તેમનું યોગક્ષેત્રમાં યોગદાન વિસ્તારથી સમજાવો. ૧૪
- ૫ મહર્ષિ પતંજલિ અને તેમનું યોગક્ષેત્રમાં યોગદાન વર્ણવો. ૧૪
- ૬ મહર્ષિ પતંજલિ અનુસાર “ચિત્તવૃત્તિનિરોધ” સમજાવી તેને પ્રાપ્ત કરવાના ઉપાયો જણાવો. ૧૪
- ૭ ચિત્ત પ્રસાદન એટલે શું? તેને પ્રાપ્ત કરવાના ઉપાયોનું સવિસ્તાર વર્ણન કરો. ૧૪
- ૮ અષ્ટાંગયોગની પ્રાથમિક સમજ આપી યમ-નિયમની તેના ફળ સહિત વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. ૧૪

(B) ટૂંકમાં જવાબો આપો (કોઈપણ ચાર) :

૦૮

- (૧) વેદોના ચાર ઉપખંડોના નામ ક્રમમાં લખો.
- (૨) મુખ્ય છ આસ્તિક દર્શનના નામ તેના રચયિતા સહિત જણાવો.
- (૩) નવનાથના નામ જણાવો.
- (૪) સાંખ્યદર્શન અનુસાર સૃષ્ટિરચનામાં અહંકારમાંથી ઉત્પન્ન થતા તત્ત્વોના નામ જણાવો.
- (૫) યોગસૂત્ર મુજબ હેવ, હેવહેતુ, હાન, હાવોપાય જણાવો.
- (૬) (અ) દુઃખદોર્મનસ્પાગમેજયત્વ સ્વાસપ્રસ્વાસા
- (બ) વિશેષાવિશેલિંગમાત્રાલિંગાનિ
- (૭) યોગસૂત્ર અનુસાર આસન અને પ્રાણાયામના ફળ જણાવો.
- (૮) (અ) કુવલ્યાનંદજીએ બહાર પાડેલ ત્રિમાસિકનું નામ
- (બ) દયાનંદ સરસ્વતી રચીત પુસ્તકનું નામ